Dosarul nr. 2r-773/21
2-19178614-01-2r-02122021

Prima instanţă: Judecătoria Chişinău, sediul Centru (jud.: L. Ciubotaru)
Instanţa de apel: Curtea de Apel Chişinău (jud.: M. Anton, V. Cotorobai, I. Secrieru)

D E C I Z I E

19 ianuarie 2022 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii Supreme de Justiţie

în componență:
Preşedintele ședinței, judecătorul Dumitru Mardari
judecătorii Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Ciorici Radu și Ciorici Adriana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 54/167 COOP împotriva lui Ciorici Radu și Ciorici Adriana cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Ciorici Radu și Ciorici Adriana privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Ciorici Radu și Ciorici Adriana împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 06 noiembrie 2019, SA „Termoelectrica” a depus cerere de chemare în judecată în interesele APLP nr. 54/167 COOP împotriva lui Ciorici Radu și Ciorici Adriana, solicitând încasarea sumei de 5064,89 de lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice pentru apartamentul nr. 49 din bd. Mircea cel Bătrân, 7 mun. Chișinău și 270 de lei taxa de stat.

Prin hotărârea din 02 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost integral admisă acțiunea depusă de SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/167 COOP. S-a încasat în mod solidar din contul Ciorici Radu și Ciorici Adriana în beneficiul APLP nr. 55/167 COOP suma de 5064,89 de lei cu titlu de datorie acumulată până în luna septembrie 2019. S-a încasat în mod solidar din contul lui Ciorici Radu și Ciorici Adriana în beneficiul SA „Termoelectrica” suma de 270 de lei taxa de stat și suma de 90 de lei cu titlu de cheltuieli pentru înștiințare.

La 09 iunie 2021, Ciorici Radu și Ciorici Adriana au depus cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii din 02 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și remiterea cauzei spre rejudecare. Totodată, au indicat apelanții că motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază

apelul le vor prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a fost respinsă cererea depusă de Ciorici Radu și Ciorici Adriana privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Ciorici Radu și Ciorici Adriana împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 09 noiembrie 2021, Ciorici Radu și Ciorici Adriana au declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin repunerea în termen a apelului și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului Ciorici Radu și Ciorici Adriana au invocat că nu au fost înștiințați legal despre data și ora examinării cauzei, nu li s-a expediat copia cererii de chemare în judecată.

Consideră recurenții că la examinarea chestiunii ce ține de repunerea în termenul de declarare a apelului, instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 116 CPC, deoarece recurenții/apelanți până la data de 08 iunie 2021 nu au cunoscut de existența hotărârii din 02 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, despre aceasta au aflat de la executorul judecătoresc care la data de 06 aprilie 2021 a intentat procedura de executare, fiind emis deja un titlu executoriu.

Consideră recurenții că concluzia instanței de apel de neadmitere a cererii de repunere în termen a cererii de apel este neîntemeiată și neargumentată prin ce se încalcă grav drepturile recurenților la apărare și dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa lui Ciorici Radu și Ciorici Adriana la 18 octombrie 2021 (f.d. 93), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către aceștea.

Totodată, din conținutul cererii de recurs rezultă că Ciorici Radu și Ciorici Adriana au recepționat încheierea contestată la 03 noiembrie 2021.

Astfel, recursul declarat la 09 noiembrie 2021, este în termen.

La 02 decembrie 2021, în adresa SA „Termoelectrica” și APLP nr. 54/167 COOP a fost expediată copia recursului declarat de Ciorici Radu și Ciorici Adriana, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 107), însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanţa (judecătorul), participanții la proces şi alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanţa de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanţa de apel în cazurile şi în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanţa de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 02 noiembrie 2020 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost integral admisă acțiunea depusă de SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/167 COOP.

La 09 iunie 2021, Ciorici Radu și Ciorici Adriana au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii din 02 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu remiterea cauzei spre rejudecare. Totodată, au indicat că motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul le vor prezenta ulterior după ce vor lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

În motivarea cererii de repunere în termen a apelului, Ciorici Radu și Ciorici Adriana au indicat că prima instanță a examinat cauza în absența recurenților/pârâți, cărora nu li s-a comunicat locul, data şi ora ședinței de judecată, nu le-au fost expediat dispozitivul hotărârii, cu dispozitivul hotărârii primei instanțe au luat cunoștință la 08 iunie 2021.

Ca urmare, prin încheierea din 30 septembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a respins cererea depusă de Ciorici Radu și Ciorici Adriana privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Ciorici Radu și Ciorici Adriana împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca

fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia, deoarece cererea de apel a fost depusă de Ciorici Radu și Ciorici Adriana peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 02 noiembrie 2020, iar cererea de apel (nemotivată) a fost depusă de către Ciorici Radu și Ciorici Adriana abia la 09 iunie 2021, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat la 02 decembrie 2020 inclusiv.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanţă. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși apelanții Ciorici Radu și Ciorici Adriana au solicitat în cererea de apel repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 din Codul de procedură civilă, nu au prezentat probe justificative ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată şi actele de procedură se comunică participanților la proces şi persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegație judiciară.

Conform art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația şi înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum şi pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

De asemenea, potrivit art. 108 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, deși a

făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală.

Prin prisma acestei norme, instanța de recurs remarcă că, la materialele dosarului sunt anexate două înștiințări, care au fost restituite cu mențiunea factorului poștal ”Nereclamat”/ „Plecat”, „Expirat termenul de păstrare” (f.d.25, 27, 42, 43), în urma cărui fapt, de către instanța de judecată a fost dispusă citarea publică a pârâților (f.d.48).

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține că adresa poștală la care au fost expediate comunicările primei instanțe – mun. Chișinău, str. Mircea cel Bîtrîn, 7, ap. 49, a fost indicată expres și în cererea de apel și, confirmată în cererea de recurs.

Colegiul reține că conform pct. 2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, prin noțiunea de *trimitere nereclamată* – se înțelege trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza *nesolicitării* sau *refuzului* de recepționare a acesteia.

În circumstanțele enunțate, nu poate fi reținut argumentul invocat de recurenții Ciorici Radu și Ciorici Adriana precum că prima instanță a examinat cauza în absența acestora, căreia nu li s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, or, actele de procedură și citațiile trimise la adresa acestora, nerecepționate de către aceștea la expirarea termenelor de reclamare, se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

În acest context, instanța de recurs reține că prima instanță nu se face culpabilă pentru nerecepționarea comunicărilor expediate părților, și că apelanții/recurenți au cunoscut sau trebuiau să cunoască despre procesul în cauză, iar ținând cont de prevederile art.56 alin.(3) din Codul de procedură civilă, trebuiau să se folosească cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale, să se intereseze de mersul procesului de judecată și să declare apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 02 noiembrie 2020, în termenul stabilit de legislație. Apelanții/recurenți însă, nu au dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen, astfel că, depunerea cererii de apel fără a prezenta dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, demonstrează o neglijență a obligațiilor lor procedurale.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Instanţa de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale şi obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice şi a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie invocă şi hotărârea Curţii Europene a Drepturilor Omului în speţa Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum şi hotărârea Curţii Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speţă nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive şi irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ciorici Radu și Ciorici Adriana.

Se menține încheierea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele Asociației Proprietarilor de Locuinţe Privatizate nr. 54/167 COOP împotriva lui Ciorici Radu și Ciorici Adriana cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Dumitru Mardari

judecătorii Victor Burduh

Mariana Pitic